

WWW.APOS.ORG.RS

Asocijacija potrošača Srbije
Glas potrošača

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ
БУДИТЕ
НА СТРАНИ ПОТРОШАЧА

Београд, 4. октобар 2010.

ВРАТИТЕ У ЗАКОН О ЗАШТИТИ ПОТРОШАЧА ОДРЕДБЕ О ПОТРОШАЧКИМ КРЕДИТИМА

Примена

Члан 4

Одредбе овог закона којима се уређују уговори о потрошачком кредиту не примењују се на: уговоре о кредиту који су обезбеђени заложним правом на непокретностима, односно чија сврха је финансирање стицања права на непокретностима; уговоре о лизингу односно закупу, осим ако је потрошач дужан да купи ствар или ако трговац о томе једнострано одлучује; бескаматни кредит по дебитној картици са роком отплате до три месеца, ако су трошкови незнатни и не прелазе 1% укупног износа кредита; бескаматни кредит односно кредит по каматној стопи која је нижа од тржишне, који послодавац одобрава својим запосленима, а под условима који нису доступни јавности, ако такво давање кредита није основна делатност послодавца; уговоре о кредиту који су закључени у поступку поравнања пред судом или другим органом; уговоре којима се бестеретно одлаже плаћање постојећег дуга; уговоре о кредиту обезбеђене залогом на покретним стварима, ако је одговорност потрошача ограничена на вредност заложене ствари; уговоре о кредиту чије закључење држава нуди ограниченом кругу лица у јавном интересу и по каматној стопи која је нижа од тржишне.

Значење појединих израза

Члан 5

16) *уговор о потрошачком кредиту* јесте уговор којим давалац кредита одобрава или се обавезује да потрошачу одобри кредит у виду одложеног плаћања, зајма или другог финансијског уступка;

17) *повезани уговор о потрошачком кредиту* јесте уговор који се користи за финансирање продаје одређене врсте робе односно пружања одређене врсте услуга и који са уговором о продаји робе односно пружању услуга чини једну пословну целину;

18) *финансијски уступак* јесте сваки финансијски инструмент који уз накнаду повећава куповну моћ потрошача;

19) *дозвољено прекорачење рачуна* јесте уговор о кредиту којим давалац кредита потрошачу изричито ставља на располагање средства која прелазе постојећи салдо на текућем рачуну потрошача;

20) *одобрено прекорачење рачуна* јесте прекорачење износа расположивих средстава на рачуну које није уговорено, а које давалац кредита прећутно прихвата стављајући потрошачу на располагање средства која прелазе постојећи салдо на текућем рачуну потрошача или дозвољено прекорачење рачуна;

21) *укупна цена кредита* јесте цена коришћења кредита која обухвата све трошкове, укључујући камате, провизију, порезе и друге накнаде које је потрошач дужан да плати;

22) *ефективна каматна стопа* јесте укупна цена кредита изражена као проценат од укупног износа кредита на годишњем нивоу;

23) *каматна стопа* јесте фиксни или променљиви проценат укупног износа кредита на годишњем нивоу;

XI. УГОВОРИ О ПОТРОШАЧКОМ КРЕДИТУ

1.Оглашавање

Садржина оглашавања

Члан 124.

Трговац који оглашава уговор о потрошачком кредиту са навођењем цене или каматне стопе, дужан је да на јасан, сажет и уочљив начин, у облику који је уобичајен за дату врсту кредита наведе:

- 1) каматну стопу са трошковима који су обухваћени укупном ценом;
- 2) укупну цену кредита;
- 3) укупан износ кредита;
- 4) годишњу ефективну каматну стопу;
- 5) трајање уговора;
- 6) готовинску цену и износ који се плаћа унапред код одложеног плаћања за робу или услуге;
- 7) цену евентуалног обавезног осигурања.

Обавештење из става 1. овог члана даје се на јасан, разумљив и недвосмислен начин путем репрезентативног примерка.

2. Обавештавање и друге обавезе које претходе закључењу уговора о потрошачком кредиту

Обавеза предуговорног обавештавања

Члан 125.

Давалац кредита дужан је да потрошачу достави податке на основу којих може да упореди понуду даваоца кредита са другим понудама и да буде обавештен у довољној мери приликом доношења одлуке о закључењу уговора.

Податке из става 1. овог члана, давалац кредита доставља потрошачу најкасније у року од 14 дана пре дана закључења уговора о потрошачком кредиту у зависности од општих услова под којима одобрава кредит и евентуалних посебних захтева потрошача,.

У случају закључења уговора о потрошачком кредиту, подаци из става 1. овог члана обавезују даваоца кредита.

Давалац кредита дужан је да потрошачу достави податке на обрасцу за обавештења о потрошачком кредиту, у писменој форми или на трајном носачу записа (трајном медијуму), који садржи податке о:

- 1) врсти кредита;
- 2) називу, адреси и електронској адреси даваоца кредита;
- 3) укупном износу кредита и условима за подизање новца;
- 4) трајању уговора о потрошачком кредиту;
- 5) називу и готовинској цени робе односно услуге код кредита у виду одложеног плаћања за одређену робу односно услуге и код повезаних уговора о кредиту;
- 6) номиналној каматној стопи и условима њене примене, као и о индексној односно референтној стопи којој подлеже почетна номинална каматна стопа;
- 7) роковима, условима и поступку за измену номиналне каматне стопе;
- 8) номиналној каматној стопи и условима њене примене, индексној односно референтној стопи којој подлеже почетна номинална каматна стопа и роковима, условима и поступку за измену номиналне каматне стопе за сваку од номиналних каматних стопа ако су различите;
- 9) годишњој ефективној каматној стопи и укупној цени кредита које се обрачунавају на начин који је уобичајен за одређену врсту кредита; износу, броју и року доспећа оброчних отплата које дугује потрошач, а по потреби и редоследу расподеле

оброчних отплата на различите дуговане износе по различитим номиналним каматним стопама које дугује потрошач;

10) обавези закључења повезаног уговора, а нарочито обавези закључења уговора о осигурању, ако је повезани уговор услов за закључење уговора о потрошачком кредиту;

11) средствима обезбеђења која давалац кредита захтева;

12) податке о постојању права потрошача на једнострани раскид уговора;

13) податке о праву превремене отплате и праву даваоца кредита на накнаду због превремене отплате дозвољеног прекорачења рачуна;

14) другим додатним трошковима (трошкове овере уговора).

Давалац кредита дужан је да приликом обавештавања потрошача на обрасцу из става 4. овог члана посебно означи:

1) обавештење о каматној стопи за случај дужничке доцње, начину њеног обрачунавања и свим трошковима које потрошач сноси у случају кашњења са отплатом кредита;

2) упозорење о последицама неизвршења обавезе плаћања оброчних отплата.

Ако се уговор о потрошачком кредиту закључује употребом средстава комуникације на даљину којима се потрошачу не може послати образац из става 4. овог члана, давалац кредита дужан је да потрошачу на други одговарајући начин достави сва предуговорна обавештења на том обрасцу, најкасније у року од три дана од дана закључења уговора.

Давалац кредита је дужан да потрошачу достави бесплатну копију нацрта уговора о потрошачком кредиту на његов захтев, осим ако је у тренутку подношења овог захтева давалац кредита одлучио да са потрошачем не закључи уговор о потрошачком кредиту.

Давалац кредита дужан је да потрошача обавести о праву на подношење захтева за достављање бесплатне копије нацрта уговора о потрошачком кредиту на обрасцу из става 4. овог члана.

Облик и садржину обрасца за обавештења о потрошачком кредиту ближе прописује министар, односно Народна банка Србије ако је давалац кредита банка или друга финансијска организација..

Обавеза предуговорног обавештавања код дозвољеног прекорачења рачуна

Члан 126.

Давалац кредита дужан је да потрошачу, у случају уговора о потрошачком кредиту у облику дозвољеног прекорачења рачуна, достави податке на основу којих може да упореди понуду даваоца кредита са другим понудама и да буде обавештен у довољној мери приликом доношења одлуке о закључењу уговора.

Податке из става 1. овог члана, давалац кредита доставља потрошачу најкасније у року од 14 дана пре дана закључења уговора о потрошачком кредиту у облику дозвољеног прекорачења рачуна у зависности од општих услова под којима одобрава кредит и евентуалних посебних захтева потрошача. У случају закључења уговора о потрошачком кредиту у облику дозвољеног прекорачења рачуна, подаци из става 1. овог члана обавезују даваоца кредита.

Давалац кредита дужан је да потрошачу достави податке на обрасцу за обавештења о дозвољеном прекорачењу рачуна, у писменој форми или на трајном носачу записа (трајном медијуму), који садржи податке о:

1) врсти кредита ;

2) називу, адреси и електронској адреси даваоца кредита;

3) укупном износу кредита и условима за подизање новца;

4) трајању уговора о потрошачком кредиту;

5) номиналној каматној стопи и условима њене примене, као и о индексној односно референтној стопи којој подлеже почетна номинална каматна стопа;

- б) роковима, условима и поступку за измену номиналне каматне стопе;
- 7) номиналној каматној стопи и условима њене примене, индексној односно референтној стопи којој подлеже почетна номинална каматна стопа и роковима, условима и поступку за измену номиналне каматне стопе за сваку од номиналних каматних стопа ако су различите;
- 8) годишњој ефективној каматној стопи која се обрачунава на начин који је уобичајен за одређену врсту кредита;
- 9) условима и поступку за престанак уговора о потрошачком кредиту;
- 10) постојању права даваоца кредита да од потрошача у било ком тренутку захтева враћање укупног износа кредита;
- 11) каматној стопи за случај дужничке доцње, начину њеног обрачунавања и свим трошковима које потрошач сноси у случају кашњења са отплатом кредита;
- 12) трошковима који су у вези са уговором о потрошачком кредиту и по потреби о условима под којима се износи трошкова могу изменити;
- 13) праву потрошача да, без одлагања, бесплатно буде обавештен о резултатима претраживања одговарајуће базе података у циљу процене његове кредитне способности;
- 14) року на који се односе предуговорна обавештења даваоца кредита по потреби.

Ако је уговор о потрошачком кредиту закључен употребом средстава комуникације на даљину којима се потрошачу не може послати образац из става 4. овог члана, давалац кредита дужан је да потрошачу на други одговарајући начин достави сва предуговорна обавештења на том обрасцу, најкасније у року од три дана од дана закључења уговора.

Давалац кредита дужан је да потрошача обавести о праву на подношење захтева за достављање бесплатне копије нацрта уговора о потрошачком кредиту на обрасцу из става 4. овог члана.

Давалац кредита је дужан да потрошачу достави бесплатну копију нацрта уговора о потрошачком кредиту на његов захтев, осим ако је у тренутку подношења овог захтева давалац кредита одлучио да са потрошачем не закључи уговор о потрошачком кредиту.

Ако је уговорено да се кредит враћа на захтев или у року који није дужи од три месеца, давалац кредита није дужан да посебно наведе годишњу ефективну каматну стопу.

Облик и садржину обрасца за обавештења о потрошачком кредиту ближе прописује Народна банка Србије.

Обавеза саветовања и процене кредитне способности потрошача

Члан 127.

Давалац кредита дужан је да потрошача обавести о:

- 1) односу траженог, односно понуђеног кредита и његовог имовног стања;
- 2) битним обележјима одређеног кредита, његовом значају за потрошача;
- 3) последицама дужничке доцње.

Давалац кредита дужан је да обавештења из става 1. овог члана достави потрошачу у писменој форми:

- 1) ако је укупан износ кредита већи од три милиона динара;
- 2) у случајевима револвинг кредита, рефинансирања кредита или продужења рока за отплату.

Обавештење из става 2. овог члана прилаже се уз уговор и потписују га давалац кредита и потрошач.

Пре закључења уговора о потрошачком кредиту, давалац кредита дужан је да процени кредитну способност потрошача на основу његових личних података.

У циљу процене кредитне способности потрошача, давалац кредита овлашћен је да обави претрагу одговарајуће базе података.

Трошкови претраге из става 5. овог члана не могу се ставити потрошачу на терет.

Давалац кредита дужан је да потрошача без одлагања обавести о резултатима претраге из става 5. овог члана.

Ако се после закључења уговора о потрошачком кредиту стране сагласе да промене укупан износ кредита, давалац кредита дужан је да расположиве финансијске податке о потрошачу усагласи са новим укупним износом кредита и да пре сваке значајније измене укупног износа кредита поново процени кредитну способност потрошача.

Значајнијом изменом укупног износа кредита, у смислу става 8. овог члана, сматра се повећање укупног износа кредита за најмање 20%.

У случају да одбије да закључи уговор о кредиту са потрошачем, давалац кредита дужан је да потрошача најкасније у року од 14 дана од дана одбијања, закључења уговора обавести о разлозима одбијања.

Потрошач није дужан да даваоцу кредита надокнади трошкове у вези са проценом кредитне способности.

3. Уговор о потрошачком кредиту

Форма уговора

Члан 128.

Уговор о потрошачком кредиту закључује се у писменој форми или на трајном носачу записа (трајном медијуму).

Уговорне стране добијају најмање по један примерак уговора о потрошачком кредиту.

Ако уговор о потрошачком кредиту није закључен у писменој форми или на трајном носачу записа (трајном медијуму), потрошач може да захтева да се уговор поништи у року од годину дана од дана његовог закључења.

Обавезни елементи уговора о потрошачком кредиту

Члан 129.

Уговор о потрошачком кредиту мора:

- 1) бити сачињен на јасан и разумљив начин;
- 2) да садржи податке из члана 125. став 4. овог закона, осим податка из члана 125. став 4. тачка 11) и члана 125. став 5. овог закона.

Уговор о потрошачком кредиту, осим података из става 1. тачка 2) овог члана, мора да садржи:

- 1) податке о обавези даваоца кредита да за време трајања уговора о потрошачком кредиту потрошачу на његов захтев бесплатно доставља финансијске извештаје, који садрже план отплата који прописује Народна банка Србије, ако је уговорен рок за отплату главнице;

- 2) финансијске извештаје који садрже рокове доспећа обавеза потрошача и услове за плаћање камата и повремених или једнократних трошкова, ако се отплаћују само трошкови и камате;

- 3) трошкове одржавања рачуна, укључујући трошкове плаћања са једног на други рачун и трошкове подизања новца;

- 4) начин покретања поступка вансудског решавања спорова;

- 5) адресу седишта Народне банке Србије.

Уговор о потрошачком кредиту у облику дозвољеног прекорачења рачуна мора да садржи податке из члана 126. став 4. овог закона.

Измена каматне стопе

Члан 130.

Номинална каматна стопа може се повећати ако:

- 1) је могућност повећања номиналне каматне стопе изричито уговорена;
- 2) су услови и дозвољени обим повећања номиналне каматне стопе уговорени.

Повећање номиналне каматне стопе може да производи правно дејство само ако је о том повећању потрошач обавештен у писменој форми.

Ако уговор о потрошачком кредиту садржи одредбе које упућују на то да су подаци о променама номиналне каматне стопе доступни потрошачу у просторијама даваоца кредита или на његовој интернет страници, повећање номиналне каматне стопе производи правно дејство без обзира да ли је потрошач о повећању обавештен на начин из става 2. овог члана.

Последице повреде обавезе обавештавања

Члан 131.

Ако уговор о потрошачком кредиту не садржи обавезне елементе из члана 129. овог закона, потрошач може, осим ако је започео са коришћењем кредита, да захтева:

- 1) у року од годину дана од дана закључења уговора да се уговор поништи;
- 2) да се на уговор о потрошачком кредиту примени прописана каматна стопа.

Потрошач је дужан да плати трошкове кредита ако је то изричито уговорено.

Ако је потрошач погрешно обавештен о годишњој ефективној каматној стопи може да захтева да се његова обавеза из уговора о потрошачком кредиту усклади са годишњом ефективном каматном стопом.

Право на једностранни раскид уговора о потрошачком кредиту

Члан 132.

Потрошач може да једнострано раскине уговор о потрошачком кредиту, без обавезе да наведе разлоге за раскид, у року од 14 дана од дана закључења уговора о потрошачком кредиту.

Изузетно од става 1. овог члана, потрошач може да једнострано раскине уговор о потрошачком кредиту, без обавезе да наведе разлоге за раскид, у року од 14 дана од дана пријема примерка уговора који садржи обавезне елементе из члана 129. овог закона, ако примерак уговора није примио приликом његовог закључења.

Потрошач може да једнострано раскине уговор о потрошачком кредиту на обрасцу за једностранни раскид уговора о потрошачком кредиту.

Потрошач је дужан да у року од 30 дана од дана једностраног раскида уговора, даваоцу кредита врати главницу и уплати камату за време коришћења кредита.

Давалац кредита не може да захтева накнаду штете због једностраног раскида уговора о потрошачком кредиту.

Садржину обрасца за једностранни раскид уговора о потрошачком кредиту и начин обрачунавања камате коју је потрошач дужан да уплати у случају једностраног раскида уговора о потрошачком кредиту прописује министар, односно Народна банка Србије, ако је давалац кредита банка или друга финансијска организација.

Раскид уговора закљученог на неодређено време

Члан 133.

Потрошач може да раскине уговор о потрошачком кредиту који је закључен на неодређено време.

Уговором о потрошачком кредиту може се уговорити да потрошач има право на отказни рок који не може бити дужи од месец дана од дана једностраног раскида уговора.

Давалац кредита може да раскине уговор о потрошачком кредиту који је закључен на неодређено време, у писменој форми или на трајном носачу записа (трајном медијуму).

Уговором о потрошачком кредиту може се уговорити да давалац кредита има право на отказни рок који не може бити дужи од два месеца од дана једностраног раскида уговора.

Уговором о потрошачком кредиту може се уговорити да давалац кредита може да забрани потрошачу да подигне новац по основу уговора о потрошачком кредиту који је закључен на неодређено време:

- 1) само из оправданих разлога који су уговорени;
- 2) ако достави обавештење о забрани у писменој форми или на трајном носачу записа (трајном медијуму) пре достављања захтева потрошача за подизање новца.

Превремена отплата

Члан 134.

Потрошач може да, изврши своје обавезе по основу уговора о потрошачком кредиту, у целини или делимично.

У случају превремене отплате кредита, потрошач има право на смањење укупних трошкова кредита.

Давалац кредита не може да захтева накнаду због превремене отплате дозвољеног прекорачења рачуна ако:

- 1) је та отплата извршена у складу са планом осигурања кредита;
- 2) превремена отплата кредита не прелази износ од милион динара.

Потрошач може да по истеку 12 месеци од дана претходне отплате кредита понови превремену отплату кредита која не прелази износ од милион динара, без обавезе да за то исплати накнаду даваоцу кредита.

У случају превремене отплате кредита која прелази износ од милион динара или отплате пре истека рока из става 4. овог члана, накнада на коју давалац кредита има право не може бити већа од 1% за кредите код којих је преостало више од једне године до последње исплате, односно 0,5% за кредите код којих је преостало мање од једне године до последње исплате.

Повезани уговори о потрошачком кредиту

Члан 135.

Ако потрошач раскине уговор о продаји робе односно пружању услуга, престају и његове обавезе из повезаног уговора о потрошачком кредиту.

Ако потрошач раскине уговор о потрошачком кредиту, на захтев потрошача раскида се и уговор о продаји робе односно пружању услуга.

Ако роба није испоручена односно услуге нису извршене у складу са уговором о продаји робе односно пружању услуга, потрошач може да захтева накнаду штете непосредно од даваоца кредита;

Ако испоручена роба односно извршене услуге имају одређене недостатке у односу на робу односно услуге чији квалитет је уговорен уговором о продаји робе односно пружању услуга, потрошач може да захтева накнаду штете непосредно од даваоца кредита, ако је безуспешно покушао да накнаду наплати од трговца.

Потрошач који не може да оствари захтев према трговцу за накнаду штете или повраћај исплаћеног износа цене по основу уговора о продаји робе односно пружању услуга, може да захтева накнаду од даваоца повезаног кредита ако готовинска цена робе односно услуге износи од 15.000,00 до 3.000.000,00 динара.

Уступање потраживања

Члан 136.

Потрошач не губи права по основу уговора о потрошачком кредиту ако давалац кредита уступи трећем лицу своја потраживања из уговора.

Пренос потраживања из става 1. овог члана може да се изврши без престанка дужника, али је уступилац потраживања дужан да обавести дужника о извршеном уступању.

Одобрено прекорачење рачуна

Члан 137.

Ако је одобрено прекорачење рачуна, давалац кредита дужан је да потрошача у писменој форми или на трајном носачу записа (трајном медијуму) редовно обавештава о:

- 1) номиналној каматној стопи и условима за њену примену;
- 2) референтној каматној стопи за почетну номиналну каматну стопу и њеним накнадним изменама;
- 3) трошковима и условима њихове измене.

Ако месечно прекорачење рачуна прелази укупан износ који давалац кредита обично одобрава потрошачу на месечном нивоу, давалац кредита дужан је да у року од три дана од дана када је дошло до преласка укупног износа који давалац кредита обично одобрава потрошачу на месечном нивоу, у писменој форми или на трајном носачу записа (трајном медијуму), потрошача обавести о:

- 1) одобреном прекорачењу;
- 2) износу прекорачења;
- 3) каматној стопи;
- 4) уговореним накнадама за трошкове и камати у случају кашњења дужника са уплатом.

4. Кредитни посредници

Обавеза обавештавања и саветовања

Члан 138.

Кредитни посредник је дужан да потрошача по потреби обавести о подацима из члана 125. став 4. овог закона и чланом 127. став 1. овог закона.

Ако је кредитни посредник трговац коме делатност кредитног посредовања није претежна делатност није дужан да обавештава потрошача о подацима из става 1. овог члана.

Уговор са кредитним посредником мора бити сачињен у писменој форми или на трајном носачу записа (трајном медијуму).

Кредитни посредник је дужан да потрошача обавести о обиму својих овлашћења, а нарочито ако послује искључиво са једним или са више даваоца кредита или као независтан посредник.

Награда за посредовање

Члан 139.

Кредитни посредник има право на награду за посредовање ако:

- 1) је о износу и условима за плаћање награде обавестио потрошача;
- 2) се потрошач на начин из члана 128. овог закона сагласио да кредитни посредник има право на награду.

Давалац кредита мора бити обавештен о награди за посредовање најкасније у року од 14 дана пре дана закључења уговора о потрошачком кредиту.

Кредитни посредник нема право на награду ако потрошач једнострано раскине уговор о потрошачком кредиту у складу са чланом 132. овог закона.

5. Дужничка доцња потрошача Доцња потрошача и застој отплате

Члан 140.

Ако потрошач, који је потпуно и правилно обавештен о последицама и трошковима доцње у извршењу обавеза из уговора о потрошачком кредиту, не изврши у уговореном року своје обавезе из уговора о потрошачком кредиту, одговара за дужничку доцњу у складу са законом којим се уређују облигациони односи.

Ако после закључења уговора о потрошачком кредиту наступе околности које доводе потрошача у тешко имовно стање или друге битне околности на које потрошач нема утицај, надлежни суд може на образложени захтев потрошача да наложи застој отплате потрошачког кредита.

Застој отплате из става 2. овог члана не може трајати дуже од шест месеци и може се наложити само једном.

У случају застоја отплате из става 2. овог члана потрошач не дугује камату за доцњу.

Захтев за враћање укупног износа кредита

Члан 141.

Давалац кредита може да захтева неодложно враћање укупног износа кредита ако: потрошач у целини или делимично није платио две узастопне оброчне отплате;

1) износ који потрошач није платио прелази 10% нето износа кредита.

Давалац кредита је дужан да захтев за неодложно враћање укупног износа кредита са изричитим упозорењем о његовим правним последицама достави потрошачу у писменој форми најкасније у року од 14 дана од дана када потрошач мора да плати укупан износ кредита.

Давалац кредита дужан је да пре подношења тужбе за враћање укупног износа кредита потрошачу омогући да у накнадном року од месец дана од дана подношења пуноважног захтева за враћање укупног износа кредита врати тај износ кредита.

У случају да потрошач накнадном року из става 3. овог члана врати укупан износ кредита дужан је да уплати и доспеле камате за случај задоцњења.

Потрошач не дугује камате и трошкове кредита за период у коме није користио кредит.

Начин израчунавања износа кредита који је потрошач дужан да врати у случају уговора о потрошачком кредиту прописује Народна банка Србије.

Ограничења

Члан 142.

На уговоре о дозвољеном прекорачењу рачуна примењују се чл. 126. до 129, члан 129. став 2, члан 131. став 1. тачка 2), члан 131. став 2, члан 132, члан 136, чл. 140. до 141. овог закона.

На уговоре о одобреном прекорачењу рачуна примењује се члан 137. овог закона.

Прекршајне одредбе

Члан

Новчаном казном у износу од 200.000,00 динара до 2.000.000,00 динара, казниће се за прекршај правно лице ако:
не изврши процену кредитне способности потрошача пре закључења уговора о кредиту (члан. став .);

Члан

Новчаном казном у износу од 400.000,00 динара до 2.000.000,00 динара, казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) не пружи предуговорна обавештења код закључења уговора о потрошачком кредиту на начин предвиђен у члану . овог Закона;
- 2) не пружи предуговорна обавештења у случају уговора о потрошачком кредиту у облику дозвољеног прекорачења рачуна (члан .);
- 3) састави уговор о потрошачком кредиту који не садржи податке утврђене чл. . и овог Закона;
- 4) повећа каматне стопе супротно одредбама члана . став . овог Закона;
- 5) не дозволи потрошачу да изврши превремену отплату кредита на начин који је утврђен у члану . овог Закона; и
- 6) у случају кредитног посредовања не обавести потрошача на начин који је утврђен у члану . овог Закона;

УВАЖИТЕ И ОВА МИШЉЕЊА ПОТРОШАЧА

VII УСЛУГЕ ОД ОПШТЕГ ЕКОНОМСКОГ ИНТЕРЕСА

1. предложена решења су на штету интереса потрошача и нису у складу са европском праксом и директивама, тако да су у целини занемарени интереси и права потрошача на овом делу тржишта,
2. изостало је разумевање услуга од општег економског интереса (струја, гас, вода,) као роба која мора бити доступна потрошачима путем *тржишне утакмице*,
3. предложена решења не уважавају и не узимају у обзир интересе потрошача и сасвим онемогућавају остваривање њихових основних права из чл. 2. тачке: 4. 5. и 6. овог закона.

Стога, АПОС предлаже ново поглавље које гласи

VII УСЛУГЕ ОД ОПШТЕГ ЕКОНОМСКОГ ИНТЕРЕСА

Члан 81.

Одредбама ове главе гарантују се права потрошача и прописују обавезе надлежних органа и трговаца у области пружања услуга од општег економског интереса.

Члан 82.

Услуга од општег економског интереса у смислу овог закона су:

Закон треба тачно да наброји све услуге од општег економског интереса.

Члан 83.

При коришћењу услуга од општег економског интереса потрошач има право:
да му услуге од општег економског интереса буду пружене у складу са одредбама овог закона, и посебних прописа;
да услуге користи под условима утврђеним писаним уговором који потписује са трговцем који пружа услуге од општег економског интереса;
да путем својих организација учествује у телима које доносе битне одлуке у области услуга од општег интереса, и службама за рекламацију;

Члан 84.

Органи надлежни за регулисање услуга од општег економског интереса имају обавезу, у оквиру својих законом прописаних надлежности, да уз предходно прибављање мишљења надлежног Министарства за заштиту потрошача, обезбеде:
-тржишно надметање у области услуга од општег економског интереса;
-да услуге од општег економског интереса буду транспарентне, доступне потрошачима по приступачној цени, гарантованог квалитета и понуђене потрошачима у форми писаног уговора;
-да формирају саветодавна тела у која ће бити укључени представници организација потрошача у складу са чл. 155. тачка 10. и чл 166. тачка 1. овог закона, и одлуке доносе након прибављања мишљења саветодавног тела.

Члан 85

Цене услуга од општег економског интереса одређују се на основу посебних прописа, и морају бити обрачунате према стварној потрошњи и пруженим услугама.
Надлежни орган дужан је да, у складу с прописима о заштити података о личности, пропише обавезан садржај спецификованог рачуна за пружене услуге од општег економског интереса, који трговац потрошачу доставља без накнаде и омогућава му да:

проверава и прати износ свог задужења;
остварује увид у текућу потрошњу и на тај начин контролише своју укупну потрошњу;
Услуге које се потрошачима пружају без накнаде не смеју бити наведене на спецификованом рачуну.

Члан 86

Ако је рачун за пружање услуга од општег економског интереса оспорен у судском и вансудском поступку, и о томе потрошач писмено обавестио трговца, и наставио да подмирује остале неспорне рачуне, трговац не може потрошачу обуставити пружање услуге од општег економског интереса. Ово се односи и на случајеве када трговац покрене поступак принудне наплате од потрошача.

Ако је трговац обуставио услугу потрошачу, пре него што је од надлежног тела или потрошача добио обавештење, дужан је о сопственом трошку поново започети давање услуге потрошачу.

Дуговања за услуге од посебног економског интереса, и друга дуговања домаћинства која се плаћају континуирано у временским размацима застаревају за годину дана.

Члан 87

Трговац који пружа услугу од општег економског интереса дужан је основати тело за рекламације у коме ће бити и представници организација потрошача у складу са чл. 155 тачка 10. и чл 166. тачка 1. овог Закона.

Члан 88

Трговац је дужан да пре закључења Уговора о пружању услуга од општег економског интереса обавести потрошача о следећим појединостима:

цена и квалитет понуђене услуге

идентитет и адреса трговца;

степен понуђеног квалитета услуге, као и рок за прикључење на мрежу;

Начин одржавања, ако трговац нуди и услугу одржавања;

стандардна тарифа која покрива накнаду за прикључење на мрежу, све врсте накнада за коришћење и одржавање, у којој су наведени сви стандардни попусти на које потрошач има право, као и посебне тарифне шеме;

начин на који се може приступити актуелним информацијама о свим тарифама и ценама одржавања;

време на које се уговор закључује, услови за продужење уговора, као и разлози за прекид пружања услуге и престанак уговора;

право потрошача на једнострану раскид уговора под условима који су прописани овим законом;

право потрошача да промени пружаоца услуге од општег економског интереса без накнаде;

начин и услови остваривања рекламације и обештећења потрошача;

начин покретања поступка вансудског решавања спорова; (да је прихваћена арбитража у оквиру Центра (*поглавље XIII*)

На трговцу лежи терет доказивања да је извршио обавезу обавештавања потрошача у складу са одредбама овог закона.